

Kommittémotion

Motion till riksdagen: 2014/15:1879

av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP)

En svensk politik för demokrati och demokratiaktivister

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en utredning bör tillsättas för att ta fram en agenda för ett ökat svenskt stöd till demokratiaktivister.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige i post-2015-processen driver att inkludera mål om demokratisering och mänskliga rättigheter.

Motivering

2,5 miljarder människor jorden över lever i länder som inte respekterar grundläggande fri- och rättigheter. Det är nästan 90 länder som 2014 klassas som ofria. Ytterligare 60-talet länder och 1,8 miljarder människor lever i delvis ofria stater. Kampen för att sprida demokrati måste fortgå.

Demokrati kan inte byggas utan demokrater och demokrati kan inte byggas utan ett engagemang underifrån. Lika sant är att det demokrati aldrig uppstår i vakuum. Därför är det centralt att Sverige genom sin utrikes- och biståndspolitik i än högre grad än idag stöttar demokratiseringsprocesser och enskilda demokratiaktivister.

Vi vet sedan tidigare att svenskt bistånd och utrikespolitik här har gjort skillnad. Det svenska solida stödet till Nelson Mandela och ANC under det vidriga apartheidsystemet hjälpte till att snabbare avsluta förtryckarregimen. Oppositionen på Kuba, i Vitryssland eller Burma skulle inte kunna arbeta politiskt om omvärlden ignorerade dem.

Vi ser i omvärlden att behoven av dessa insatser kvarstår. Den arabiska våren har inneburit framsteg, men också bakslag. I Hongkong demonstrerar 100 000-tals människor för rätten att anordna fria val. De säger ”Vi söker ingen revolution. Vi vill bara ha demokrati”. Dessa aktivister och andra med samma mål runt om på vår jord förtjänar Sveriges stöd.

Detta stöd kan och bör ges på flera parallella sätt. En större del av biståndet bör riktas till att främja yttrandefrihet, pressfrihet och oberoende medier. Riktat bistånd bör i högre grad än idag ge fria journalister utbildning och kontakter i Sverige. Svenska ambassader i diktaturer bör bli frizoner där demokratiaktivister kan kommunicera genom att låna datorer och få tillgång till censurerade dagstidningar och böcker. Sverige bör också stödja enskilda demokratiaktivister genom att öronmärka biståndspengar till ”demokratistipendier” för aktivister som vill studera i Sverige. Med utgångspunkt i detta bör en utredning snarast tillsättas för att lägga fram en agenda för ökat svenskt stöd till demokratiaktivister.

Sverige bör också inom de multilaterala samarbetena ännu tydligare än idag driva en agenda för ökad demokratisering. Det bör särskilt ske i den process, post 2015, där världssamfundet nu tar fram en ny global utvecklingsagenda som kan ta vid då millenniemålen går ut 2015.

I millenniemålen lyckades inte FN formulera några mål om demokrati och mänskliga rättigheter. Det är till viss del förståeligt mot bakgrund av att det bland FN:s medlemmar finns gott om diktaturer och odemokratiska länder. Men diktaturernas ovilja ska inte vara en ursäkt för den svenska regeringen att låta bli att stärka Sveriges arbete för demokrati och mänskliga rättigheter. I den post-2015-process som nu sker bör Sverige därför särskilt driva att mål om demokratisering och mänskliga rättigheter sätts upp. Två sådana mål som kan övervägas för den medellånga sikten är att hälften av alla människor i världen ska ha sina mänskliga rättigheter garanterade i författningar och lagar, samt att alla stats- och regeringschefer ska vara demokratiskt tillsatta.

Birgitta Ohlsson (FP)

Maria Weimer (FP)

Fredrik Malm (FP)

Mathias Sundin (FP)